

V SREDIŠČU POZORNOSTI

VZGOJITELJICE ODHAJAJO

- **Otroško**
- **varstvo**
- **v slepi ulici**

V Ljubljani primanjkuje najmanj 25 vzgojiteljic. V nekaj letih je pomanjkanje strokovnega kadra spremenilo strokovno strukturo tako, da ima vsaka skupina vzgojiteljico v dopoldanskem času, sicer pa delajo z otroki laične tovarišice. V lanskem šolskem letu je bilo le nekaj skupin, ki so delale s popolno strokovno usposobljenimi vzgojiteljicami.

Znašli smo se pred resničnostjo — letos bo v Ljubljani nekaj skupin, v katerih bodo delale laične tovarišice v dopoldanskem in popoldanskem času.

ZAKAJ SO ODŠLE?

- Zakaj smo se znašli prav sedaj, ko ustava govori o predšolski vzgoji kot delu vzgojno izobraževalnega sistema, pred takšnim problemom?

- Vzrokov za to dogajanje je več. Najpomembnejša vzroka sta hitro širjenje mreže vzgojno-varstvenih zavodov in potreba po kvalitetnejšem, bolj strokovnem delu s predšolskim otrokom. Podatek, da odhajajo vzgojiteljice v druge poklice, nas lahko resnično skrbi, kajti tiste, ki so odšle iz poklica, se ne vračajo več. In, zakaj so odšle?

- Višje šole za vzgojiteljice ni. O tej šoli, ki naj bi bila oddelek PA, se pogovarjamo že sedem let, čakamo nanjo. Morda bo drugo leto, morda tudi ne. Med vzgojiteljicami so tovarišice, ki si želijo višjo izobrazbo, običajno so to dobre vzgojiteljice. Ker ni možnosti pridobivanja take izobrazbe v lastni stroki, se odločajo za študij drugih strok. Za področje vzgoje predšolskih otrok so za vedno izgubljene.

NI VIŠJE ŠOLE

- Redki so poklici, ki se nasilno zaključijo s končano strokovno šolo, ki ne nudijo možnosti nadaljevanja študija na višji stopnji. Višjo šolo za vzgojiteljice imajo že vse naše republike razen Makedonije in Slovenije. Naši strokovnjaki, ki pomenijo za otroke prvo stopničko vzgoje in izobraževanja, so zvezani v okvirih petletne srednje šole. Vemo pa, da v dru-

Delo s temi prisrčnimi bitji je sicer lepo, toda ...

gih državah sploh ne obstoja poklic vzgojiteljice s srednjo strokovno izobrazbo, temveč imajo vse vzgojiteljice višjo izobrazbo. Zahteva po poglobljenem znanju vzgojiteljic in boljši kvaliteti dela je vsak dan bolj prisotna in tudi želena.

- Kljub modernim vrtcem in širjenju mreže vzgojno-varstvenih zavodov pa ne moremo govoriti o idealnih delovnih pogojih za vzgojiteljice. Eden od pomembnih delovnih pogojev je število otrok v skupini. Pedagoški in zdravstveni normativi glede na starost in število otrok, ki se lahko vključijo v čisti ali kombinirani oddelek predvidevajo, da glede na družbene potrebe in prostorske možnosti svet VVZ v soglasju s pristojno samoupravno interesno skupnostjo poveča število otrok v posameznih oddelkih za največ 30 % (od sedanjih 20 %). Ker so potrebe že tako pereče, to pomeni, da bodo oddelki, ki so bili sedaj polni, prenatrpani; da bo vzgojiteljica obremenjena s še večjim številom otrok. Vsi pa vemo, da so danes otroci vsak dan bolj zahtevni, da od vzgojiteljice zahtevamo vsak dan več.

JE »TRPANJE« EDINA REŠITEV?

- Ob tem pa moramo misliti predvsem na otroka. Kako vpliva množica otrok na posameznika, kako obremenjuje mo otrokov živčni sistem, če ga prisilimo, da živi v tako številčni skupini, ki pomeni stalen hrup, premikanje, nemir, nasilje nad otrokovo osebnostjo. Kdaj se bo vzgojiteljica v taki skupini lahko ukvarjala s posameznikom? Koliko otrok bo lahko deležno vsak dan tistih njenih vzgojnih prijemov, ki so izvedljivi le v neposrednem odnosu otrok — vzgojiteljica?

- Na ta vprašanja bi lahko odgovorili pedagogi in psihologi. Kako smo koristili s pravilnikom, ki govori o teh razburljivih 30 %? Nekaj otrok več bo vrtec lahko sprejel. Pritisk na povečan sprejem

bo kljub temu, da večina vrtcev takih prostorskih zmogljivosti sploh nima. Kako pa smo zaščitili otroke, ki so že v vrtcu? Negativni vplivi na otrokovo duševnost se pokažejo v večini primerov šele v kasnejšem življenju. Kdo lahko pretehta, kaj je bolj prav? Mar ne bi bilo bolje iskati možnosti za reševanje otrok, ki čakajo na sprejem v vrtec drugače, z drugimi rešitvami? (Ena izmed njih je z nakazana v družbeno nadzorovanem varstvu otrok v drugih družinah.) Vzgojiteljicam pomeni prenatrpana skupina izredno težke delovne pogoje in to je tudi eden od vzrokov, zakaj odhajajo vzgojiteljice v druge poklice.

PRESKROMNI DOHODKI

- In ne nazadnje, kako je ovrednoteno delo vzgojiteljic? Na vprašanje, zakaj so odšle drugam, je bil odgovor skoraj vedno enak: pretežki delovni pogoji, prenizki osebni dohodki, želja po nadaljnjem študiju, stanovanjski problemi. Nekatere vzgojiteljice, ki so same matere, so to storile tudi zavoljo svojih otrok, da bi imele še nekaj potrpljenja in želje v popoldanskem času ukvarjati se tudi s svojimi otroki. Osebni dohodki za tiste, ki polagajo temelje osebnostim, na katere bodo kasneje gradili in nadgrajevali drugi pedagogi, so odmerjeni tako skromno, da o pravičnem vrednotenju skoraj ne moremo več govoriti. Posegi družbe v gibanje osebnih dohodkov so tudi v družbenih dejavnostih močno naklonjeni uravnilovki, ki pa prizadene predvsem strokovni kader. Vzgojiteljice, ki imajo že srednjo izobrazbo, hitro opravijo dodatno izobraževanje v okviru drugih poklicev in kuverta, ki jo odnesejo domov je dosti debelejša kot prejšnja, v njihovem lepem poklicu. O tem, da je poklic vzgojiteljice odgovoren, težak, lep, plemenit, se verjetno vsi strinjamo. Zakaj torej ne ukrepamo?

Zmaga Glogovac